

Recyklácia stavebných odpadov odporúčania pre verejných obstarávateľov/obstarávateľov

Vláda Slovenskej republiky prijala 14. októbra 2015 uznesenie č. 562/2015 k Programu odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2016 – 2020, z ktorého vyplýva zabezpečiť realizáciu plnenia cieľov tohto programu priebežne do roku 2020 podľa uložených opatrení, obsiahnutých v jeho záväznej časti. Tento program si kladie za cieľ vo významnej miere zmeniť spôsob nakladania s odpadmi v prospech ich recyklácie a trvalo udržateľného využívania recyklovateľných odpadov.

Podľa úlohy B.3 tohto uznesenia uložila vláda Slovenskej republiky predsedníčke Úradu pre verejné obstarávanie zabezpečiť realizáciu plnenia cieľov a opatrení programu priebežne do roku 2020 podľa uložených opatrení. V rámci opatrenia na dosiahnutie cieľov recyklácie stavebných odpadov pod bodom O41 je uvedené – „pri stavebných prácach financovaných z verejných zdrojov (predovšetkým pri výstavbe dopravných komunikácií a infraštruktúry) využívať upravený stavebný a demolačný odpad, stavebné materiály a výrobky, pri ktorých výrobe bol zhodnotený odpad (materiálovo alebo energeticky) za podmienky, že spĺňajú funkčné a technické požiadavky, prípadne stavebné výrobky pripravené zo stavebných a demolačných odpadov alebo vedľajších produktov výroby, s odkazom túto požiadavku zahrnúť do podmienok verejného obstarávania.

Úrad pre verejné obstarávanie v súvislosti s plnením predmetného uznesenia uvádza, že k riešeniu problematiky recyklácie stavebných odpadov, pokiaľ ide o proces verejného obstarávania zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 438/2015 Z. z. (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“) účinný od 18. apríla 2016, umožňuje environmentálne hľadiská uplatňovať napr. v štádiu opisu predmetu zákazky pri vymedzení minimálnych požiadaviek na predmet zákazky, prípadne zohľadňovať environmentálne aspekty pri hodnotení ponúk na základe stanovených kritérií alebo v rámci osobitných podmienok plnenia zmluvy.

Týmto sú vytvorené zákonné predpoklady pre uplatňovanie relevantných požiadaviek vyplývajúcich z aktuálnych opatrení obsiahnutých v záväznej časti prijatého programu odpadového hospodárstva do podmienok zadávania zákazky. Ide napríklad o možnosť zahrnúť limitujúce požiadavky s dosahom na recykláciu stavebných odpadov (napr. požiadavky na spätné použitie upraveného stavebného odpadu, resp. upraveného odpadu z demolácií pri realizácii na to vhodných stavebných konštrukcií, ak tieto zároveň spĺňajú funkčné a technické požiadavky) do podmienok/požiadaviek zadávania zákazky na poskytnutie služieb zameraných na spracovanie projektovej dokumentácie stavby, prípadne tieto uplatňovať aj v spojení s kritériami na vyhodnotenie ponúk, zameranými na environmentálne aspekty. Takáto projektová dokumentácia ako súčasť súťažných podkladov pre výber zhotoviteľa stavby a v nej obsiahnuté požiadavky na recykláciu stavebných odpadov, zásadným spôsobom ovplyvňujú podmienky uskutočnenia požadovaných stavebných prác, resp. zhotovenia stavby.

Verejný obstarávateľ/obstarávateľ má podľa zákona o verejnom obstarávaní zároveň možnosť v rámci hodnotenia ponúk na základe najlepšieho pomeru ceny a kvality určiť ďalšie kritériá, ktoré môžu zahŕňať aj environmentálne hľadiská zamerané na hodnotenie predmetu zákazky, ak sa z akéhokoľvek hľadiska a v ktorejkoľvek fáze životného cyklu stavby tieto vzťahujú k požadovaným stavebným prácam, teda aj vo vzťahu k limitujúcim požiadavkám na predmet zákazky s dôrazom napr. na rozsah/množstvo recyklovaných stavebných odpadov.

V neposlednej miere môže verejný obstarávateľ/obstarávateľ použiť osobitné podmienky plnenia zmluvy zahŕňajúce environmentálne hľadiská s dopadom

napr. na recykláciu stavebných odpadov za predpokladu, že tieto uvedú v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania (oznámení použitom ako výzva na súťaž) alebo v súťažných podkladoch, pričom sa v danej súvislosti uvedú všetky okolnosti, ktoré budú dôležité na plnenie zmluvy.

Plnenie opatrenia, ktorým sa sleduje dosiahnutie cieľov recyklácie stavebných odpadov, sa môže týkať aj aktivít so zameraním napr. na obmedzenie skládkovania a iného nakladania s recyklovateľnými stavebnými odpadmi, používanie nekontaminovaných výkopových zemín a iného prirodzene sa vyskytujúceho materiálu, stanovenie jednotných noriem pre stavebné recykláty a ich použitie za účelom zvýšenia kvalitatívnej úrovne materiálového zhodnocovania stavebných odpadov a odpadov z demolácií.